

Zienswijzennota bestemmingsplan Van Heemstraweg 2a te Ewijk

Het ontwerpplan heeft van 22 januari tot en met 4 maart 2015 ter inzage gelegen op de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling van de gemeente. De publicatie hiervan heeft plaatsgevonden in de Staatscourant en op de gemeentelijke website. Er is gedurende deze periode één pro forma zienswijze ingediend. Er is een termijn van twee weken gegeven om de pro forma zienswijze nader te motiveren. Op 19 maart 2015 is deze motivering ingediend. In deze zienswijzenota wordt een samenvatting gegeven van deze zienswijze en van een gemeentelijke reactie voorzien. Tevens wordt een overzicht gegeven van de ambtshalve wijzigingen.

Zienswijze:

Indiener	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
1. IN15.01218 ontvangen 04-03-2015 En IN15.01484 ontvangen 19-03-2015	<u>Bedrijfsbeëindiging</u> In de toelichting van het bestemmingsplan wordt vermeld dat er sprake is van een beëindiging van het fruitteeltbedrijf. Indieners delen dit niet, er is immers geen sprake van een volledige beëindiging van de agrarische bedrijfsactiviteiten.	In het bestemmingsplan wordt de aanleiding van dit plan toegelicht. De bedrijfsactiviteiten op dit perceel, waar het bestemmingsplan betrekking op heeft, zijn wel degelijk beëindigd. Indieners doelen waarschijnlijk op de fruitboomgaard welke grenst aan dit onderhavige perceel. Hierop worden inderdaad bedrijfsactiviteiten geëxploiteerd. Maar dit heeft geen invloed op de omschrijving in de paragraaf over de aanleiding van dit bestemmingsplan daar het gaat om de aanvrager van dit onderhavig bestemmingsplan. In het plangebied van het bestemmingsplan is geen fruitbedrijf meer gevestigd.
	<u>Locatie keuze</u> Het realiseren van een extra woning is volgens indieners niet passend op een locatie te midden van bedrijfsmatig geëxploiteerde fruitopstanden. Het past niet binnen de omgevingskarakteristiek.	Het plangebied is gelegen in het 'Waalovergebied'. Conform het Regionaal Plan is het gelegen in de 'Zoekzone landschapsversterking', zoals deze langs de Van Heemstraweg is opgenomen. Het toevoegen van een beperkt aantal woningen biedt hier mogelijkheden voor een versterking van het landschap. Dit beleid is overgenomen in het gemeentelijke Landschapsontwikkelingsplan (LOP). De voorgenomen realisatie van de extra woning draagt bij aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het Regionaal Plan en het LOP. De extra woning wordt gerealiseerd op het bestaande perceel. Door de aanwezige erfbeplanting wordt het plangebied ruimtelijk omkaderd en als één geheel ervaren. Het bestaande landschapspatroon blijft daarmee

	<p>Indieners refereren daarbij tevens aan onderzoek dat de staatssecretaris laat uitvoeren naar teeltvrije zones rond gevoelige bestemmingen.</p> <p>De ontwikkeling van het fruitteeltbedrijf van indieners wordt tevens ernstig bemoeilijkt door de voorgenomen plannen.</p>	<p>behouden, de realisatie van de extra woning binnen dit kader heeft hier geen invloed op. Doordat het geldende agrarische bouwvlak <u>in het plangebied</u> komt te vervallen, worden ook de bouwmogelijkheden <u>in het plangebied</u> fors gereduceerd. Daarnaast wordt bovendien geïnvesteerd in een groene inrichting, waardoor het landschappelijke beeld van de oeverwal wordt versterkt. Zowel beleidsmatig als vanuit de omgevingskarakteristiek is de realisatie van de extra woning hier goed mogelijk.</p> <p>In de brief waar indieners op doelen – naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad ‘Gewasbescherming en omwonenden’ in 2014 - geeft de staatssecretaris aan dat ze laat onderzoeken of het in juridisch opzicht mogelijk is om teeltvrije zones en afstandseisen in te voeren in bestemmingsplannen. De opname en juridische borging van teeltvrije zones en afstandseisen in het bestemmingsplan zijn thans echter al mogelijk. De gemeente kan nu al de teeltvrije zones die indieners hanteren als zodanig in een bestemmingsplan vastleggen. In het voornoemde advies van de Gezondheidsraad in noot 49 (p. 134) wordt hierbij verwezen naar een artikel uit het juridisch tijdschrift Milieu & Recht van mr. H.H. Harberink. Een dergelijk onderzoek zal derhalve in juridisch opzicht weinig toevoegen en is evenmin relevant voor onderhavig bestemmingsplan.</p> <p>Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar navolgend onderdeel.</p>
	<p><u>Spuitzone</u></p> <p>Het hanteren van een spuitzone van 10 meter in plaats van de gebruikelijke 50 meter is onaanvaardbaar voor indieners. Hun bedrijfsvoering heeft mogelijk ernstige nadelige gevolgen hierdoor. Ook kan er geen sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening met een afstand van 10 meter tussen een</p>	<p>Uitgebreide beantwoording van dit onderdeel is weergegeven in de bijlage. Navolgend volgt een korte weergave van de conclusies.</p> <p>Zoals blijkt uit het uitgevoerde onderzoek van de Omgevingsjurist wordt de bedrijfsvoering van indieners niet belemmerd en is ter plaatse van het plangebied van het bestemmingsplan sprake van een goed woon- en leefmilieu. Het dossier waar indieners op doelen</p>

	<p>fruitteeltbedrijf en een woonbestemming.</p> <p>Indieners zijn van mening dat een deugdelijke motivering voor het afwijken van de gangbare te hanteren afstand van 50 meter ontbreekt. Hierbij wordt tevens in de zienswijze verwezen naar een ander dossier in Winssen. Indieners zijn van mening dat met twee maten wordt gemeten.</p> <p>In het advies over de spuitzone wordt gesproken over de aanwezigheid van een sloot aan de achter- en rechterzijde van de percelen waardoor de fruitteler verplicht zou zijn drift beperkende spuitmethoden toe te passen. Indieners zijn het hier niet mee eens. Er is geen sloot aanwezig waardoor in de nabijheid van de woningen iedere toedieningstechniek gebruikt mag worden. Er is ook geen specifiek onderzoek uitgevoerd naar de driftblootstelling van de woningen door de boomgaard.</p>	<p>heeft betrekking op een totaal andere situatie. In dit dossier is sprake van een hobbyboomgaard nabij een bijgebouw voor tijdelijke werknemers. Er is dan ook geen sprake van een gelijk geval. Verder was in dat dossier bij de besluitvorming het onderdeel 'gewasbeschermingsmiddelen' in het geheel niet betrokken. Om die reden is de omgevingsvergunning niet in stand gebleven. Daar is in dit geval geen sprake van. Het onderdeel 'gewasbeschermingsmiddelen' komt hier uitgebreid aan de orde.</p> <p>Omdat er een watertoevoerende sloot ligt aan de achter- en rechterzijde van de agrarische percelen is de fruitteler op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht driftbeperkende spuitmethoden toe te passen. Dat tussen de geplande woonbestemming en de agrarische percelen geen watertoevoerende sloot ligt, doet daaraan niet af.</p> <p>Driftreducerende spuitdoppen leveren verder voor een fruitteler voordelen op, zoals een efficiëntere werking van de gewasbeschermingsmiddelen door betere indringing en bedekking. Deze effecten worden niet bereikt met standaard spuitdoppen. Om die reden is het zeer onwaarschijnlijk dat indieners geen driftreducerende spuitdoppen gebruiken voor de overige gedeelten van het perceel.</p> <p>Vanaf 1 januari 2016 is de fruitteler wettelijk verplicht om voor het gehele perceel driftreducerende spuitdoppen te gebruiken, die zorgen voor een driftreductie van 75%. Deze verplichting is thans opgenomen in de Nota 'Gezonde Groei, Duurzame Oogst' en zal te zijner tijd worden opgenomen in het Activiteitenbesluit. Verder geldt dat elke fruitteler sinds eind februari 2015 op grond van artikel 26 van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden verplicht is een gewasbeschermingsmonitor te maken. Een dergelijke monitor is gericht op de reductie van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen en het gebruik van geïntegreerde gewasbescherming. Hierbij past het gebruik van standaarddoppen niet.</p> <p>De onderbouwing inzake het gebruik</p>
--	--	---

		<p>van gewasbeschermingsmiddelen en een goede ruimtelijke ordening is gebaseerd op zowel de bevindingen door een beschouwing van de situatie ter plaatse (locatiebezoek) als het in het advies genoemde onderzoek van de Wageningen Universiteit. De rapporten van de Wageningen Universiteit zijn technische onderzoeksrapporten met bevindingen van de werking van gewasbeschermingsmiddelen en de effecten op de gezondheid van omwonenden en omstanders. Dit zal explicieter in het rapport worden benoemd. Genoemde uitgangspunten zijn na zorgvuldige bestudering van de onderzoeksresultaten en effecten, en op basis van jurisprudentie van de Raad van State, juridisch vertaald naar een advies dat gebruikt kan worden bij de besluitvorming inzake een goede ruimtelijke ordening ingevolge de Wro. Daarbij zijn ook locatie-specifieke eigenschappen betrokken, zoals de aanwezigheid van de sloot en de heersende windrichting.</p>
	<p><u>Goede ruimtelijke ordening</u></p> <p>Het gehanteerde advies van de Omgevingsjurist gaat alleen over de spuitzone terwijl er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening in brede zin. Niet wordt ingegaan op de planologische aanvaardbaarheid van voorgenomen ontwikkeling.</p> <p>Volgens indieners is het duidelijk dat er geen sprake kan zijn van een goede ruimtelijke ordening omdat de</p>	<p>Indieners hebben gelijk dat het gehanteerde advies van de Omgevingsjurist alleen over de spuitzone gaat. Daarbij is zowel onderzocht of er geen belemmeringen zijn ten aanzien van de bedrijfsvoering en of kan worden voorzien in een goed woon- en leefmilieu.</p> <p>Volgens de Wro moet het inderdaad gaan om een goede ruimtelijke ordening in brede zin. Deze brede afweging heeft wel degelijk plaatsgevonden en is verwoord en vertaald in het bestemmingsplan. De gemeente deelt de mening over het niet ingaan op de planologische aanvaardbaarheid dan ook niet. Er wordt in de toelichting van het bestemmingsplan ingegaan op verschillende aspecten, het advies over de spuitzone is er één van. Alle aspecten, beleid in hoofdstuk 4 en milieu- en omgevingsaspecten in hoofdstuk 5, zijn getoetst en er is gemotiveerd waarom er bij deze ontwikkeling sprake is van een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Deze reactie is hiervoor reeds</p>

	<p>agrarische bedrijfsactiviteiten ter plaatse niet zijn beëindigd.</p> <p>Op basis van het advies over de spuitzone is er in het bestemmingsplan een voorwaardelijke verplichting opgenomen om een groenblijvende haag aan te leggen. Deze bufferzone is noodzakelijk om een goed woon- en leefklimaat te garanderen en om de bedrijfsvoering van het naast gelegen perceel niet te beperken. Hiermee zou sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Indieners zijn het hier niet mee eens. Een goede ruimtelijke ordening gaat verder dan het advies over de spuitzone. De aanwezigheid van een agrarische bedrijfslocatie is in verband met de exploitatie van de fruitboomgaard noodzakelijk.</p>	<p>beantwoord. In het plangebied van het bestemmingsplan is geen fruitbedrijf meer gevestigd, ter plaatse zijn de bedrijfsactiviteiten dus wel degelijk beëindigd.</p> <p>Zoals hiervoor reeds is gemotiveerd, heeft in het kader van het bestemmingsplan een integrale afweging plaatsgevonden. Hieruit volgt dat met het plan voldaan kan worden aan alle beleidsmatige en milieukundige aspecten, waardoor sprake is van een goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Het plangebied van dit bestemmingsplan heeft geen functionele relatie met het fruitbedrijf van indieners en de hierbij horende gronden. Voor exploitatie van diens bedrijf is de instandhouding van de geldende bestemming ter plaatse van het plangebied derhalve niet noodzakelijk. Het fruitbedrijf dat voorheen aanwezig was in het plangebied is wel degelijk geëindigd.</p>
	<p><u>Fruitopstanden</u></p> <p>In de toelichting van het bestemmingsplan wordt vermeld dat in 2013 gestart is met de aanleg van een nieuwe fruitboomgaard. Volgens indieners is dit onjuist. Er is alleen sprake van benodigde vervanging en verjonging van de fruitopstanden. In het advies van de Omgevingsjurist over de spuitzone wordt gesproken dat voor de aanleg van nieuwe boomgaarden een omgevingsvergunning vereist is. Aangegeven wordt dat verlening van de vergunning slechts onder voorwaarden mogelijk is, waarbij wordt vermeld dat de aanleg van de nieuwe boomgaard niet leidt tot een onevenredige afbreuk van het woon- en leefmilieu.</p> <p>Indieners zijn het hier niet mee eens. Het bestemmingsplan welke van toepassing is voor de boomgaard geeft aan dat het hierbij moet gaan om het aanleggen van boomgaarden behoudens de vervanging van bestaande boomgaarden. Omdat het hier gaat om een bestaande boomgaard zijn de criteria voor verlening van de omgevingsvergunning niet van toepassing.</p>	<p>In de bijlage bij deze zienswijzennota wordt ingegaan op de vraag van indieners ten aanzien van de vergunningplicht.</p> <p>Los van deze vergunningplicht, is in het onderzoek uitgegaan van het worstcase-scenario. Dat wil zeggen dat ervan is uitgegaan dat de bomen tot aan de perceelsgrens (is ook de grens van het agrarisch bestemmingsvlak) mogen worden geplant. Omdat wordt uitgegaan van de maximaal toegestane mogelijkheden en het treffen van maatregelen, die ook planologisch-juridisch worden geborgd in het bestemmingsplan, is de conclusie dan ook dat de fruitteler niet in de bedrijfsvoering wordt belemmerd en voorzien kan worden in een goed woon- en leefklimaat.</p>

	<p><u>Provinciale verordening</u></p> <p>De bouw van een extra burgerwoning wordt niet onderbouwd met het saneren van agrarische bedrijfsgebouwen. In het kader van functieverandering wordt dan ook niet voldaan aan de compensatieverplichting. Het bouwblok wordt met de toevoeging van een extra woning alleen maar groter, terwijl bij functieverandering sprake moet zijn van een verkleining van het bouwvlak. Het plan voldoet hiermee volgens indieners niet aan de provinciale ruimtelijke verordening. Het toevoegen van een extra woning en het omzetten van de bedrijfswoning zal geen enkele verbetering van ruimtelijke kwaliteit tot gevolg hebben.</p>	<p>Het door de indieners aangehaalde provinciale beleid / regelgeving is in onderhavige situatie niet van toepassing. Het bestemmingsplan is in het kader van het vooroverleg toegezonden aan de provincie. In haar reactie heeft de provincie aangegeven dat zij hebben geconstateerd dat er geen provinciale belangen aan de orde zijn. Het bestemmingsplan is derhalve niet in strijd met het provinciale beleid. Door de aanwezige erfbeplanting wordt het plangebied ruimtelijk omkaderd en als één geheel ervaren. Het bestaande landschapspatroon blijft daarmee behouden, de realisatie van de extra woning binnen dit kader heeft hier geen invloed op. Doordat het geldende agrarische bouwvlak <u>in het plangebied</u> komt te vervallen, worden ook de bouwmogelijkheden <u>in het plangebied</u> fors gereduceerd. Daarnaast wordt bovendien geïnvesteerd in een groene inrichting, waardoor het landschappelijke beeld van de oeverwal wordt versterkt. De gemeente is derhalve van mening dat ter plaatse de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd.</p>
	<p><u>Grotere context versus postzegelplan</u></p> <p>Indieners zijn van mening dat er geen zorgvuldige integrale belangenafweging met betrekking tot dit plangebied is gemaakt. Indieners zijn van mening dat deze ontwikkeling samen met hun eigen wens, het oprichten van een nieuw agrarisch bouwperceel, gezien moet worden.</p> <p>Indieners zijn van mening dat door het vervallen van het huidige agrarische bouwperceel, het voor indieners ter plaatse kunnen beschikken over bedrijfsgebouwen waaronder een</p>	<p>Indieners hebben een principe verzoek ingediend voor het oprichten van een bouwblok inclusief bedrijfswoning. Dit principe verzoek en het onderhavige bestemmingsplan zijn 2 aparte trajecten en de procedures lopen los van elkaar. Dit neemt niet weg dat er vanwege het wettelijke vereiste van een goede ruimtelijke ordening de haalbaarheid van één of van beide initiatieven altijd een afweging moet plaatsvinden binnen de bestaande en toekomstige ruimtelijke context en beleidskaders.</p> <p>De ontwikkeling die dit onderhavige bestemmingsplan mogelijk maakt is afgewogen en er is gemotiveerd waarom het passend is binnen de wettelijke kaders.</p> <p>De stelling dat een toekomstige bedrijfswoning voor indieners met voorliggend bestemmingsplan onmogelijk is geworden, is in het kader van de vraag of met voorliggend</p>

	bedrijfswoning onmogelijk is geworden.	bestemmingsplan sprake is van een goede ruimtelijke ordening, niet van belang. Bovendien is de eigendomssituatie van de voormalige bedrijfswoning en voormalige agrarisch bouwvlak dusdanig dat indieners hier niet over beschikken.
<p>Conclusie</p> <p>De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan. In het onderzoeksrapport ten aanzien van de spuitzone zal explicieter de relatie met de rapporten van de Wageningen Universiteit en de doorwerking daarvan voor het plan worden benoemd. Dit betreft een tekstuele aanvulling en heeft geen verdere betekenis voor de bestemmingsregeling.</p>		

Ambtshalve wijzigingen

Bestemmingsplan:

Toelichting

1.	In paragraaf 5.6.2 staat de diameter voor beide gasleidingen op 48 inch. Leiding A-505 heeft echter een diameter van 36” en leiding A-507 een diameter van 42”. Dit wordt aangepast in de toelichting.
----	--

Bijlage: Uitgebreide beantwoording zienswijze m.b.t. het aspect spuitzone

1. Brief Mansveld

Volgens indieners is het bekend dat staatssecretaris Mansveld laat onderzoeken of een zgn. teeltvrije zone ingevoerd moet worden voor gevoelige bestemmingen.

Reactie gemeente

In de brief waar indieners op doelen – naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad ‘Gewasbescherming en omwonenden’ in 2014 - geeft de staatssecretaris aan dat ze laat onderzoeken of het in juridisch opzicht mogelijk is om teeltvrije zones en afstandseisen in te voeren in bestemmingsplannen. De opname en juridische borging van teeltvrije zones en afstandseisen in het bestemmingsplan zijn thans echter al mogelijk. De gemeente kan nu al de teeltvrije zones die indieners hanteren als zodanig in een bestemmingsplan vastleggen. In het voornoemde advies van de Gezondheidsraad in noot 49 (p. 134) wordt hierbij verwezen naar een artikel uit het juridisch tijdschrift Milieu & Recht van mr. H.H. Harberink. Een dergelijk onderzoek zal derhalve in juridisch opzicht weinig toevoegen en is evenmin relevant voor onderhavig bestemmingsplan.

2. Geen onderzoek naar bedrijfsvoering indiener uitgevoerd en onderdelen in advies die niet relevant zijn

Indieners zijn van mening dat de realisatie van een extra woning niet passend is op een locatie te midden van bedrijfsmatig geëxploiteerde fruitopstanden. Indieners merken op dat de zeer korte afstand van 10 meter tussen het fruitteeltbedrijf en de bouwvlakken voor de woonbestemming in dit verband onaanvaardbaar is, vanwege de mogelijke ernstige nadelige gevolgen voor de bedrijfsvoering van indieners. Volgens hen ontbreekt een deugdelijke motivering voor het verkorten van de 50 meter afstand tussen de gevoelige functie wonen en de agrarische bedrijvigheid in de fruitsector waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.

Volgens indieners wordt in het rapport slechts de vraag gesteld of in dit verband sprake kan zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij de woningen. Het advies gaat volgens indieners uitsluitend over de spuitzone en de vraag of hierbij sprake kan zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Volgens hen wordt niet ingegaan op de planologische aanvaardbaarheid van het omzetten van een agrarische bestemming naar de bestemming ‘Wonen’ en het realiseren van een extra woning.

Volgens indieners worden verder in het advies een aantal aspecten genoemd die voor wat betreft de geplande bouw van een nieuwe woning niet relevant zijn. Van belang is dat het bestemmingsplan Buitengebied aangeeft dat op de nabij gelegen gronden van de fruitteler ingevolge de vigerende bestemming fruitteelt is toegestaan. Volgens indieners zijn ter plaatse reeds boomgaarden aanwezig, zodat sprake is van vervanging, waardoor de criteria voor verlening van de omgevingsvergunning niet van toepassing zijn. Op de luchtfoto, welke is opgenomen in het advies, is duidelijk waarneembaar dat de betreffende bedrijfswoning met de fruitschuur omgeven wordt door fruitopstanden. Ter plaatse van de waarneembare fruitopstanden is dus geen sprake van aanleg van een nieuwe boomgaard. Het gaat volgens indieners om vervanging van bestaande boomgaarden. Volgens indieners wordt ten onrechte in het advies de suggestie gewekt dat op een bepaald gedeelte zonder aanlegvergunning geen nieuwe boomgaard mogelijk zou zijn.

Reactie gemeente

Allereerst wordt opgemerkt dat er in Nederland geen wettelijke bepalingen gelden over minimaal aan te houden afstanden tussen gronden waarop gewassen in de open lucht worden geteeld en nabij gelegen, voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige objecten, zoals woningen¹. Vanwege mogelijk vrijkomende drift (verwaaiing van spuitvloeistof) bij het bespuiten van fruitbomen wordt in de

¹ ABRS 22 juli 2009, nr. 200806481/1/R2.

jurisprudentie uitgegaan van een afstand van 50 meter tussen een fruitboomgaard en een gevoelige bestemming. Dit is echter een in de praktijk gegroeide vuistregel en geen wetgeving. De 50 meter afstand is een indicatieve afstand en hangt (op grond van jurisprudentie) onder meer af van het soort teelt ter plaatse, windrichting en ligging ten opzichte van de fruitopstanden of bomenteelt en de gebruikte gewasbeschermingsmiddelen. Afwijking van voornoemde afstand is mogelijk mits voorzien van een deugdelijke motivering².

In het onderzoek dat is uitgevoerd voor het ontwerpbestemmingsplan is het aspect 'een goede ruimtelijke ordening' wel degelijk onderzocht. Er is getoetst of indieners niet in hun bedrijfsvoering worden beperkt door de bouw van de extra burgerwoning en de omzetting van de agrarische bedrijfswooning naar een burgerwoning. Tevens is onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor (bewoners van) de burgerwoningen met bijbehorende tuinen (gevoelige functies) in verband met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de percelen met fruitteelt. Dit zijn de twee onderdelen in het kader van een goede ruimtelijke ordening die bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij gevoelige functies, zoals woningen, relevant zijn. Beide aspecten vindt de gemeente even belangrijk.

Voor het te toetsen onderdeel 'bedrijfsvoering van fruitteeler' is zowel de feitelijke situatie in ogeschouw genomen als het geldende planologisch kader. Het planologisch kader – in dit geval het bestemmingsplan "Buitengebied" - is hierbij zeer relevant. Dat bepaalt immers wat toegestaan is op de gronden en dat is tevens relevant voor de bedrijfsvoering van indiener. Relevante artikelen uit het geldende bestemmingsplan voor de bedrijfsvoering van indiener zijn de navolgende. De gronden van indieners zijn op basis van het geldende bestemmingsplan "Buitengebied" bestemd als 'Agrarisch met waarden' ex artikel 4.1 van de bijbehorende regels. Deze gronden zijn onder meer bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf en het behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische, landschappelijke en aardkundige waarden. Onder een 'agrarisch bedrijf' wordt verstaan: "een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of door middel van het houden van landbouwdieren; onder agrarische bedrijven worden tevens begrepen boomteeltbedrijven, sierteeltbedrijven en productiegerichte paardenhouderijen."

In artikel 4.7.4 (schema omgevingsvergunningen) staat aangegeven dat voor het aanleggen van boomgaarden, behoudens de vervanging van bestaande boomgaarden, een omgevingsvergunning vereist is. Dat houdt in planologisch-juridische zin in dat op grond van de geldende bestemming bestaande fruitteelt is toegestaan. Voor het aanleggen van nieuwe boomgaarden kan medewerking worden verleend, mits binnen een afstand van 50 meter rondom de boomgaard geen onevenredige afbreuk aan het woon- en leefklimaat wordt gedaan. Bestaand ten aanzien van gebruik betreft (zie begripsbepalingen in bestemmingsplan): 'het gebruik van grond en opstallen, zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan in werking is getreden.' Het bestemmingsplan Buitengebied is vastgesteld op 14-06-2011. Inwerkingtreding is zes weken na ter inzagelegging van het vastgestelde plan. Op 01-08-2012 is dit bestemmingsplan onherroepelijk geworden. Indien er op het moment van inwerkingtreding geen sprake was van een boomgaard, dan betreft de onlangs aangelegde boomgaard een nieuwe boomgaard in de zin van het bestemmingsplan.

De agrarische gronden van indiener bestaan uit de percelen die kadastraal bekend zijn als: gemeente Ewijk, sectie E, nrs. 1988 en 1986. Aan de luchtfoto in het onderzoeksrapport zijn geen rechten te ontleen. De gemeente heeft in haar digitale systeem geconstateerd dat het kadastrale perceel 1988 op de luchtfoto's van de periode 2010-2012 niet in gebruik was als fruitboomgaard. In de loop van 2009 zijn de fruitbomen op dit perceel dan ook gerooid en zijn de gronden in gebruik genomen als maïsveld. Begin 2013 heeft indiener de gronden in bezit gekregen en is aangevangen met de aanplant van fruitbomen. Dit betreft derhalve in het kader van het geldende bestemmingsplan een nieuwe fruitboomgaard.

Wat planologisch wel of niet is toegestaan is wel degelijk relevant bij het te onderzoeken onderdeel 'bedrijfsvoering fruitteeler'. Om die reden is dat gedeelte opgenomen in het advies.

Desalniettemin is in het onderzoek uitgegaan van het worstcase-scenario. Dat wil zeggen dat ervan is uitgegaan dat de bomen tot aan de perceelsgrens (is ook de grens van het agrarisch bestemmingsvlak) mogen worden geplant. Omdat wordt uitgegaan van de maximaal toegestane mogelijkheden en het treffen van maatregelen, die ook planologisch-juridisch worden geborgd in het bestemmingsplan, is de

² ABRS 25 april 2012, no. 201108990/1/R3

conclusie dan ook dat de fruitteler niet in de bedrijfsvoering wordt belemmerd en voorzien kan worden in een goed woon- en leefklimaat.

3. Vergelijkbare zaak in Winssen

Volgens indieners wordt in Winssen wonen binnen een afstand van 50 meter van een boomgaard niet toegestaan. Volgens indieners wordt ten onrechte niet de 50 meter grens gehanteerd en wordt in gelijke gevallen gemeten met twee maten.

Reactie gemeente

Het dossier waar indieners op doelen heeft betrekking op een totaal andere situatie. In dit dossier is sprake van een hobbyboomgaard nabij een bijgebouw voor tijdelijke werknemers. Er is dan ook geen sprake van een gelijk geval. Verder was in dat dossier bij de besluitvorming het onderdeel 'gewasbeschermingsmiddelen' in het geheel niet betrokken. Om die reden is de omgevingsvergunning niet in stand gebleven. Daar is in dit geval geen sprake van. Het onderdeel 'gewasbeschermingsmiddelen' komt hier uitgebreid aan de orde.

4. Sluit

Volgens indieners wordt in het advies gesproken over de aanwezigheid van een sloot aan de achter- en rechterzijde van de agrarische percelen, waardoor de fruitteler verplicht zou zijn driftbeperkende spuitmethoden toe te passen. In dit geval is er echter tussen de boomgaard en de geplande (woon)bebouwing geen sloot aanwezig, waardoor in de nabijheid van de woningen iedere toedieningstechniek gebruikt mag worden.

Reactie gemeente

Omdat er een watertoevoerende sloot ligt aan de achter- en rechterzijde van de agrarische percelen (zie de afbeeldingen 12 en 13 in de onderbouwing) is de fruitteler op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht driftbeperkende spuitmethoden toe te passen. Dat levert in elk geval voor de eerste 14 meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam (sloot) 50% driftreductie op. Dat tussen de geplande woonbestemming en de agrarische percelen geen watertoevoerende sloot ligt, doet daaraan niet af. De praktijk leert dat vanwege deze verplichting fruittelers voor het gehele veld met fruitbomen driftreducerende spuitdoppen gebruiken. Na 14 meter vanaf de insteek van een sloot zal een fruitteler namelijk niet gedurende de bespuitingen van de trekker stappen en de spuitdoppen gaan vervangen door standaard spuitdoppen. Driftreducerende spuitdoppen leveren verder voor een fruitteler voordelen op, zoals een efficiëntere werking van de gewasbeschermingsmiddelen door betere indringing en bedekking. Deze effecten worden niet bereikt met standaard spuitdoppen. Om die reden is het zeer onwaarschijnlijk dat indiener geen driftreducerende spuitdoppen gebruikt voor de overige gedeelten van het perceel.

De bepalingen met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de open lucht staan opgenomen in het Activiteitenbesluit en zijn bedoeld om de reductie van gewasbeschermingsmiddelen in het water verder te stimuleren. Vanaf 1 januari 2016 is de fruitteler wettelijk verplicht om voor het gehele perceel driftreducerende spuitdoppen te gebruiken, die zorgen voor een driftreductie van 75%. Deze verplichting is thans opgenomen in de Nota 'Gezonde Groei, Duurzame Oogst' en zal te zijner tijd worden opgenomen in het Activiteitenbesluit. Verder geldt dat elke fruitteler sinds eind februari 2015 op grond van artikel 26 van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden verplicht is een gewasbeschermingsmonitor te maken. Een dergelijke monitor is gericht op de reductie van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen en het gebruik van geïntegreerde gewasbescherming. Hierbij past het gebruik van standaarddoppen niet.

5. Enkel onderzoek

Volgens indieners is het advies gebaseerd op een enkel onderzoek welke is uitgevoerd voor een specifieke locatie. In deze casus is (nog) geen specifiek onderzoek naar de driftblootstelling uitgevoerd.

Er zijn volgens indieners inmiddels meerdere rapporten verschenen waarbij onderzoek is gedaan naar het blootstellingsrisico voor personen in de woningen en tuin. Duidelijk is dat op basis van de uitgevoerde onderzoeken tot verschillende afstanden (bufferzones) wordt gekomen. Ook zijn de te treffen maatregelen verschillend. In het fruitteeltbedrijf van indieners wordt gewerkt met geïntegreerde teelt en gewasbeschermingsmiddelen. Dit betekent dat dit impact heeft op de woonomgeving. Het verruimen van het aantal (burger)woningen is naar de mening van indieners niet verantwoord.

Reactie gemeente

De onderbouwing inzake het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en een goede ruimtelijke ordening is gebaseerd op zowel de bevindingen door een beschouwing van de situatie ter plaatse (locatiebezoek) als het in het advies genoemde onderzoek van de Wageningen Universiteit. Zoals indieners ook aangeven zijn er inmiddels tientallen onderzoeken uitgevoerd door voornoemd onderzoeksinstituut en universiteit. Voor onderhavig bestemmingsplan zijn de onderzoeken inzake het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij fruitteelt relevant. Mede in het kader van dit advies zijn al deze onderzoeken die inmiddels zijn uitgebracht bestudeerd. De onderzoeken gaan telkens uit van dezelfde indeling, uitgangspunten en onderzoeksbasis:

- welke gewasbeschermingsmiddelen worden veel gebruikt in de fruitteelt en zijn dus representatief;
- onderzoek bij volblad en kale boom situatie;
- onderzoek naar gebruikte spuittechnieken en de effecten ervan (standaard en driftreducerende spuitdoppen);
- beschrijving algemene blootstelling, huidblootstelling, inhalatieblootstelling en indirect contact;
- effecten bij bespuitingen op de hoogtes 0-3 m en 3-6 m.

De rapporten van de Wageningen Universiteit zijn technische onderzoeksrapporten met bevindingen van de werking van gewasbeschermingsmiddelen en de effecten op de gezondheid van omwonenden en omstanders. Genoemde uitgangspunten zijn na zorgvuldige bestudering van de onderzoeksresultaten en effecten, en op basis van locatie-specifieke eigenschappen (mede door veldbezoek ter plekke) en jurisprudentie van de Raad van State, juridisch vertaald naar een advies dat gebruikt kan worden bij de besluitvorming inzake een goede ruimtelijke ordening ingevolge de Wro. In de technische onderzoeksrapporten wordt bijv. bij de diverse afstanden uitgegaan van de laatste bomenrij. Voor het bestemmingsplan is dit in het onderzoeksrapport vertaald vanaf de grens van het agrarische bestemmingsvlak waar de fruitteelt mogelijk is. In sommige oudere rapporten van de Wageningen Universiteit werd nog uitgegaan van het middel Thiram. Dat mag echter sinds 1 april 2011 niet meer gebruikt worden. Om die reden wordt in de rapporten van latere datum uitgegaan van het middel Captan als meest toxisch middel bij fruitteelt. In sommige situaties die zijn beschreven in de rapporten zijn al groene hagen aanwezig of worden bufferzones gehanteerd, in andere situaties weer niet. De beschreven reducerende effecten van de hagen zijn in de rapporten echter hetzelfde. In juridisch opzicht is het vervolgens relevant dat bijv. het planten en in standhouden van een groene haag ook juridisch wordt geborgd in het bestemmingsplan. Dat is in onderhavig bestemmingsplan ook gedaan. Dit is gedaan om te waarborgen dat de groene voorgeschreven haag en zoning ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Onder die omstandigheden is er dan ook bij een afstand van 10 meter sprake van een goede ruimtelijke ordening. Indieners worden niet in haar bedrijfsvoering beperkt en bij de tuinen en woningen (woonpercelen) is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarnaast is de overheersende windrichting tevens relevant³. De overheersende wind komt uit het zuidwesten. De percelen van indieners liggen ten noorden van de woonpercelen. Om die reden zal eventuele drift niet richting de woningen waaien.

³ ABRS 25 april 2012, no. 201108990/1/R3, r.o. 2.7.1